

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 Korona
Fél évre	2 Korona
Negyed évre	1 Korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

Műut.

A legutóbb tartott községi képviselőtestület hosszabb vita tárgyává tette a vásárhelyi utca kikövezésének témáját.

Miről is van szó e műut építésénél? Arról, hogy egy alkalmas, a célnak minden tekintetben megfelelő közlekedési ut létesíttessék.

Itt kettő lehetséges, vagy koczka kőkírákás, vagy makadám.

A közgyűlés folyamán azon javaslat hozatott felszínre, hogy makadám ut építtessék, a javaslat azzal indokolja ezt meg, hogy olcsóbbá kerülvén mint a koczkakő, építtesse ki a vármegye a község hozzájárulása nélkül. Helyesen van, utadót fizetünk, a vármegye általában megyeszerte emeli a műutakat, s így e darab átkelési szakaszt bizonyára nem hagyhatja építetlenül.

A koczkakő burkolathoz tetemes összeggel járult a község. Nem is tehetett mást, luxus kövcszet építésénél a vármegye nem kötelezhető egyedül a terhek viselésére, hanem joggal érvényesül a közmondás, a ki muzsika szót akar hallani, fizessen.

Feltéve, hogy a vármegye helyt ad a község abbéli nézetének, hogy makadámmal építtessék ki a vásárhelyi átkelési szakasz, kettős köteletség hárul a községre is.

Az egyik időhöz kötött, a másik állandóan fenforgó kötelem.

Az előbbi keretébe tartozik, hogy hogy a község unos-untig sürgesse az ut létesítését, hogy hova hamarabb megszabaduljunk az utcai járatlan utaktól; a másik kötelme azon folytonos törekvésben kulminál, hogy az ut folyton jókarban tartassék. A makadám-ut alkalmasabb a koczkakőnél ha jókarban tartatik, rosszabb pedig minden rendszerű utnál, ha elhanyagoltatik.

A jótékonyosság a nemzetgazdaságban.

A jótékonyosság gyakorlásában ép úgy a sorshuzásban a véletlennek játkát tapasztaljuk. A ki jótékony, ritkán követ elvet, s a ki jótékonyvá válik, azt esetlegesség vezeti ez utra.

A jótékonyosság az adakozásban leli kifejezését, mely kiterjed néha egész nemzetekre, sőt érdekkörükbe von egész világrészeket.

Az adakozás a legjobb módja a tisztelet és szeretet kifejezésének nemcsak az egyesek, hanem az egész nemzetek között is.

A franciaországi vizáradások, Murcia és Szeged egész nemzetek szívét hozták közel egymáshoz és szép emlékei maradnak az emberszereteinek.

Nincs nap, melyen a hivatalos lap ne jelentene az országos közoktatásügyre vagy humanitási intézetekre tett adakozást. A lapok telvék naponta szerencsétlen esetekkel, a sors csapásával, melyek mindmegannyi indító okai az adakozásnak.

Az adakozás általában véve kétféle: oly adakozás, melynek nyoma nem marad, s mely nemzetgazdasági tekintetben elveszetteknek tekinthető. Ilyen a koldusok segélyezése, elaggott, munkaképtelen aggok ápolása, fentartása, vagy nyugdíjazása.

Németország különben is terhes budgetjét az elnyomorodott, vagy elaggott munkások nyugdíjával terheli meg; példáját követi Franciaország.

Nemzetgazdasági tekintetben az erre adandó milliók elveszetteknek tekinthetők, ha csak azt az előnyt nem vettük mérlegbe, mely az elégtelenség csillapításából szokott származni.

Hogy Németországban ez eszme megosztott fogadtatásra talál, annak is meg van az oka: míg az elaggott munkás nyugdíjintézménye megnyugtatja a munkást, addig kétségtelenül nem fog kedvező befolyást gyakorolni a takarékosági hajlamra.

Az állam veszi kezébe a társadalom feladatát, s a kik eddig a társadalom segélyére vártak, ezentul az államtól fogják biztos nyugdíjukat huzni.

Némely gazdasági tekintetben oly adakozást illetőleg a jótékonyosság azon neme bír fontossággal, melynek nyoma marad; hol az érték nem vész el, csak felcseréltetik.

A ki a nemzetnek adományaival egy-két művelt polgár felnevelését, vagy kiképeztetését tette lehetővé, megtízszerezte adományának értékét; de a legnagyobb szolgálatot teszi nemzetének az, ki adományával valamely új, a lassan haladó államtól által még fel nem állítható, a társadalmi életben nagy szükségnek megfelelő intézményt létesít.

Elég, ha az adományozó kockáztatja a pénzét; a rideg spekuláló soha nem fogja ezt tenni az intézmény szükségességére való tekintetből, őt csak a biztos haszon szempontja vezérli.

Igy tekintve, majdnem a legnagyobb önzőnek tűnik fel, aki jótékonyosságot gyakorol, természetesen a ki a jótékonyosságot okosan gyakorolja. Embert, eszmét, nagy intézményt segít kiemelkedni, s a saját emlékét alkotja meg benne az utókor részére.

Egy Széchényinek emléke tovább fog élni a tudós akadémiában, mint ezer szoborban, s egy Marcibányi emléke elévülhetetlen, midőn magyar irodalomról van szó.

De épen e körülmény, t. i. az adomány megörökítése teszi szükségessé, hogy a ki adakozik, gondolja meg, mennyi felel meg erejének, s mi lehet az, a mi segélyre szorul, s a segélyt megérdemli.

Göthe azt mondta, nem csak alkotni dicső nagy dolgot, hanem azt megérteni is tudni.

Az, ki a fejlődő tehetséget csirájában felismeri, a ki egy intézmény szükségességét megérti, egy mű becsét felfogja és vele s nemzet vagy emberiség szellemi vagyonát öregbíti, bárran odaállítható az általa emelt emlékhöz, s megérdemli a halhatatlanság koszoruját.

A jótékonyossággal vagy adakozással, a kik annak nemzetgazdasági fontosságát nem ismerik, úgy vannak, mint a tékozlással.

Az egyik egy gazdag kolduló szerzetre hagyja töméntelen vagyonát, miután rengeteg misét fizetett egész életében.

A másik szaporítja a holt alapokat, mintha irigyelné, hogy utána az emberek megélhessenek.

Igy Bajorországban törvény útján kellett eltüntetni a könnyelmű adományozást mert az országnak majdnem harmadrésze holt kézre került, s a

parasztok közt óriási nyomor van némely vidéken, ahol az apák odaadogatták mindenüket a lelkük üdvösségeért.

A jótékonyágnak rendszere van, amelyet ismerni kell. A kinek műveltsége, izlése nincsen, az legokosabb, ha másra hagyja a rendelkezést. Vagyon, mely oktalan módon eladományoztatik, akár eltékozoltatott volna.

De van a jótékonyágnak még más tekintetben is nemzetgazdasági fontossága.

Bizonyos, hogy a vagyon egyenlőség utópiája soha sem fog valósulni, de azért nem tölthetnek el senkit megelégedéssel az egyenlőség visszáságai és végtelenség.

Hogy az egyik oly roppant vagyon fölött rendelkezik, melyet nemzetgazdaságilag kifejtetni sem tehetsége, sem ereje nincsen, míg százan és ezereken épen a vagyon teljes hiánya miatt vesznek el a tehetségüknek, a munkásságuknak meg nem felelő tén; ez nemcsak társadalmilag, hanem közgazdaságilag is oly anomálic, mely fölött még sokáig fogják Cortine óta törni a fejöket.

A jótékonyág az egyedüli módja az egyenlőség visszáságának, a társadalmilag és nemzetgazdaságilag egyaránt kárhozatos végleteinek kiegyenlítésére.

Vegyések.

— A király nevenapja. Tegnap isteni tisztelet volt királyunk magas névnapja al-

TÁRCZA.

NAGY EMBEREK ÉLETE.

„A nagy emberek nagy evők“ — legalább így vélekednek azok, kik csak úgy általánosságban és felületesen szoktak itéletet mondani a nevezetes férfiak különös, vagy különböző szokásairól. De a történelem valóban több olyan példát mutathat fel, melyek ama könnyedén odavetett állításnak teljesen igazat adnak.

Igy pl. V. Károly császár tömérdek sokat szokott volt enni. Mondják, hogy reggelire, korán, öt óraker, egy egész tejbe főtt szárnyast (tyukot, kappant, libát, vagy pulykát) evett meg, jó erősen megczukrozva és fűszerezve. Aztán ismét elaludt. Délben pont 12 óraker ebédelt, s asztalán mindenkor 20 tál étel fordult meg. Vacsorálni kétszer szokot, először mindjárt vecsernye után, másodsor pedig éjjel után egy óraker, s ez utóbbi étkezése állott a legtáplálóbb eledelekből, mind a négy közül.

A husételek után igen sok nyalánkságot és pástétomot vett magához, s minden étkezés után hozzálátott derekasan a borhoz és sörhöz.

Valóban bámulatra méltó gyomra negyven év után fel is mondá a reá rótt nehéz szolgálatot. Nem csoda tehát, ha V. Károly életének abban a szakában — körülbelül 58 éves korában — halt meg, mikor a korunkbeli államférfiak többnyire még életüknek ugszólván délpontján állanak.

Ugy látszik, hogy a pástétomok tulsá-

kalmából a kath. templomban. Részt vettek ezen a hatóságok, politikai s társadalmi körök, az állami iskolai gondnokság s az iskolák növendéke.

— Bucsú vétel. Mult hó 31-én vett bucsút a tanuló-ifjuság és tantestülettől Hám János nyugalomba vonuló igazgató. A jelen voltakat meghatotta a közvetlenség s bensőség, mik a bucsuzásnak igazi és spontán megnyilatkozó melegséget kölcsönöztek.

— Hivatal átvétel. M u s z i l Vilmos igazgató-tanító véglegesen a mult vasárnap érkezett községünkbe nejével, ki szinte tanítónő. Október 1-én vették át hivatalukat, s működésüket megkezdték. Sikert kívánunk nehéz munkáikhoz.

— Október 6. Ez a nap a szabadságharcz gyászos végének legsötétebb emlékeztető napja. Kegyelettel ül gyászt e napon minden esztendőben Mindszent közönsége. Az aradi vértanúk lelkiüdvéért a szokott ünnepi gyázmise holnap reggel nyolcz óraker lesz a helybeli rom. kath. templomban.

— Jubileum. Folyó hó 1-én ünnepelte Ns. Novák József országos képviselőnk s uradalmi inspektor 20-ik évfordulóját amnapnak, melyen uradalmi állását elfoglalta. A tisztelgések sorát az uradalmi tisztikar nyitotta meg élén Ivánkovics Imre uradalmi főszámvevővel, ki tisztársai nevében egy tömör ezüst, remek kivitelű értékes tálczát nyújtott át az ünnepeltnek. A kegyurasági papság testületileg jelent meg, s hódolatát Keller Lajos mindszenti plebános tolmácsolta. A tisztelgők sorában láttuk vármegyénk főispánját Dr. Csató Zsigmondot, a járási szolgabírószágot, Dr. Tergina Gyula tanfelügyelőt, Platz Bonifác szeged kerületi iskolai főigazgatót, s számosakat a jelesek közül.

gos kedvelése a Habsburg házban, mint egy örökölhető és öröklött szenvedély volt.

II. Fülöp rendszeren a földre nézett, a mikor valakivel beszélt, szóban fukar, kissé akadozó és zavart volt, s azonnal feltűnt, hogy a beszéd terhére van.

E körülményt nagy részben gyomorbajának tulajdonították, melyet a pástétomok mértéktelen élvezete idézett elő nála.

Az a jelenet, midőn II. Fülöp málnatortával, mely neki híhetőleg nem a legjobban esett, gyomrát tulságosan megterhelte, auto-da-főt (eretnekséget) rendelt elő egy híres történelmű festménynek szolgált, érdekes, bár szomorú emlékü tárgyul.

Nagy Frigyes porosz király példája szintén megerősíti azon állítást, hogy a nagy emberek egyszersmint nagy evők is. Néha háboru idején egy csésze csokoládéval is megelégedett, mikor szerét ejthette szeretett sokat enni és inni, s kétségtelenül az is nagyban sietteté halálát, hogy megszokott életrendjén teljességgel nem volt hajlandó változtatni.

„A király — írja Mirabeau, ki akkor-tájban Berlinben volt — mindennap tiztizenkét tál erősen fűszerezett ételt eszik ebédre, azonkívül reggelire és vacsorára beszózott nyelvvel és borssal borított vajjas kenyeret szokott enni. De ugy látszik, hogy már a végét járja.“

Kevéssel azelőtt egy főnemese ebédelt Nagy Frigyes asztalánál, s a király vendége azt beszélte, hogy egy angolna pástétomot oly izzó melegen hoztak fel az asztalra, „mintha a pokol mélységes fenekén süttötek

Délben az ebédén mintegy 70-en vettek részt. A pohárköszöntőt Csató Zsigmond főispán ur vezette be, éltetvén az ünnepeltet, mint jóbarátot, s a közélet rendithetlen harcosát. Keller Lajos, mint a kegyurasági papság lelkes protektorát emelte ki az ünnepeltet. A tisztikar érzelmeit Ivánkovics Imre fejtette ki emelkedett hangú beszédében. Szólottak még Tergina Gyula tanfelügyelő, s Platz Bonifác főigazgató, mindketten meleg hangon emlékeztek meg az ünnepelt érdemeiről. Az ünnepelt képviselőnk a nála megszokott közvetlenséggel válaszolt, s köszönte meg az óvációt. A diszes társaság csak a késő délutáni órákban oszlott szét.

— Szüret. A szomszédos Mágocson a Károlyi gróf nagyterjedelmű szőlőjében a szüret folyik. Eddig eladatott 2500 hektoliter must, literenként 18 fillérjével.

— Halálos szerencsétlenség. Megrendítő szerencsétlenségről értesít bennünket szegvári levelezőnk. A napokban ugyanis Serki Ignác szegvári lakos hurcolkodott, miközben a holmikát vivő lova az uton megvadultak és örülten kezdtek vágatni. A kocsin Serki mellett ült 16 éves János nevű fia is, aki a lovak gyors futása következtében előre bukott a lovak közé, amelyek teljesen összeroncsolták a szerencsétlen fiut. Serki Jánost nagy részvét mellett, kedden temették el.

— Ünneplés. A szegvári „Polgári Kör“ Tary István főszolgabíró urat dísztagjává választotta. Az erről szóló díszlevelet ma este nyújtja át a kör. Ez ünnepséget bankettel üli meg Szegvár közönsége. Az ünnepélyre számosan átrándulnak Mindszentről Tary tisztelői közül, sőt a helybeli „Polgári Kör“ — melynek Tary volt meg-

volna.“ A király mértéktelen kedvelője volt e tulságosan megborsolt angolna-pástétomnak, de halála előtt mintegy hat héttel oly reggelit vett magához, a milyenben halálos beteg alig részesült valaha.

„Julius 4-én, — írja Mirabeau — mikor a hannoveri híres Zimmermann nevű orvos a királyt meglátogatta, ennek állapota ismét rosszabrá volt fordulva. Reggel fél négytől hét óráig államügyekkel foglalkozott. Akkor aztán reggeli gyanánt egy tál czukorból, tojásfehéréből és savanyu tejből készült édesseget, továbbá nagymennyiségű málnát, cseresznyét és hideg hust evett meg.“

1786. augusztus 18-án halt meg.

Hazánkban is volt olyan királya, ki mértéktelen evés miatt pusztult el. Albert, ki sárga dinnyével ette agyon magát.

János angol királyról is azt mondják, hogy őszi baraczkával és ale-lel (komló nélkül készített sörrel) terhelte meg gyomrát, ez okozta volna halálát.

III. Vilmos angol király szintén többet evett és ivott, mint amennyi egészségének hasznára szolgált volna. Órákig elült az asztalnál és az evés volt a legnagyobb gyönyörűsége. Ilyenkor nem volt szabad őt háborgatni semmivel. Akármennyire sóvárogva tekintett is Anna hercegnő a király előtt párolgó zöld borsóra, soha sem kapott belőle egy árva falatot sem, a király mind megette. A hercegnő ezért azzal bosszulta, meg magát, hogy elnevezte őt Calibánnak.

Más országok uralkodói közül mindjárt I. Napóleont találjuk első helyen a híres falánkok között. Vannak, kik a lipcsei csata

teremtője — küldöttségileg képviselteti magát az ünnepségen.

— Elfogott cigánykaraván. Jó fogást csinált a mult kedden a kisteleki csendőrök. Elfogott ugyanis a kisteleki határban egy kilencz tagból álló cigánykaravánt, amelynek a feje Jakob György. A karavánról sok lopás derült ki ez alkalommal; többek között rájuk bizonyították a Gombkötő István mágocsi bérlő négy lovának ellopását is. Megirtuk annak idején mi is, hogy a Gombkötő István négy szép lovát ellopták. A gyanu a napokkal előbb ott kóborgó olánczigányokra esett, akiket a mult kedden el is fogtak. A cigányok bevallották a ló lopást, s azt is, hogy a szentesi vásáron eladták, az árát azonban már nem találták meg a cigányoknál. A tolvajokat átkisérték a szegedi ügyészség fogházába.

— Póru! járt betörők. Végh András helybeli lakos az emberiség szerencsésebb kategóriájába tartozik. Szerencésnek mondható azért, mert a napokban feltörték a kamráját és mégsem vittek el semmit. Ennek oka pedig nem a betörők jószívűségében keresendő, hanem abban, hogy a Végh ur kamrája üres volt. Az ott járt betörők ugyanis még a kamrában lévő ládákat is fölfeszegték, azonban üresen tángott feléjük mindegyik. Végh mindazonáltal jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely kinyomozta a felsült betörőket Gémes Ferencz és neje személyében, a kik ellen megindították az eljárást.

— A magyar biztosítási ügynek haladását és fejlettségét igazolja az a körülmény, hogy a biztosító intézetek és tisztviselők „Almanachja“, a „Magyar Biztosítási Évkönyv“ V-ik kötete jelenik meg a napokban. A könyv

elvezetését ama fokhagymával spēkelt ürít-czombnak tulajdonítják, amelylyel a császár a szó szoros értelmében agyon ette magát, úgy hogy akkor minden józan és erélyes tette képtelen volt. Szerzőiül gyorsan evett. A Tuillériákban tartott udvari ebédek soha sem tartottak tovább 35 percnél. Másrészt meg a bort egyáltalán nem is szerette. A Szt. Hona szigetére vivő szomorú útjában leginkább azzal bántotta meg az angol tiszteket, hogy mindig felkelt az asztal mellől, még mielőtt az ivás megkezdődött volna. A henczegő tisztecskék közül az egyik elég neveletlen és goromba volt Napóleon füle hallatára így szólni:

— Ugy látszik, hogy a tábornok nem a Chesterfield lord iskolájában tanult illemet.

E tisztecské, — de bizonyára nem Chesterfield lord — egyedüli fogalma az illetről és tisztességről abban állt, hogy az ember disznóvá tartozik magát lenni.

Makaulay írja, hogy mikor Nagy Péter orosz czár 1698-ban Angolországot meglátogatta, az a roppant mennyiségű hus és több kupányi pálinka, amelyet egy ültében magába szedett és amely utóbbi nagy gondal ömaga készített, sokáig közbeszéd tárgyát képezte az angoloknál.

Maximin római császár (K. u. 235—238) egy nap alatt 40 font húst és hat gallon bort (egy gallon 4.543 liter) tudott elfogyasztani, ha ugyan a történetírók igazat mondanak.

* * *

Mindig nagyon érdekes tudni, hogy a nagy szellemek mikép, s minő körülmények közt teremtették meg azokat a műveket,

nemcsak a szakembereknek szükséges, hanem hasznát látja laikus közönség is, mert mindenről teljes és kimerítő felvilágosítást nyújt, tartalmazza az összes intézetek szervezetét, üzleti jelentését, igazgatóságának, tisztikarának és főügynökeinek teljes névsorát. A könyv ára 4 korona (diszes angol vászonkötésben) megrendelhető e lapok kiadóhivatalában már most, vagy a Biztosítási és Közgazdasági Lapoknál Budapesten, VII. kerület. Vörösmarty-utca 14. sz. 1/4.

— Jósítás októberre. A már annyiszor csalódott viharpróféla, Falb a következő jósítást adta ki októberre: A hónap elsőrangú kritikus nappal kezdődik; azután néhány napig esik, majd száraz lesz az idő s a hőmérséklet csökkenni fog. 12-én nagy esőzés kezdődik; 17-én elsőrangú kritikus nap lesz, amelyet még veszedelmesebbé tesz a holdfogyatkozás. 23-ától 31-éig gyorsan fogy a csapadék, s a hőmérséklet a normálisnál jóval nagyobb lesz. 31-ike másodrangú kritikus nap összekötte napfogyatkozással. Ettől az időtől újra kezdődik az eső.

— Rendelet a dohányárusokról. Most közli a hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét a dohányárusok üzleti helyiségeinek nyitvatartása és a dohánygyárimányok eladása tárgyában, melyben elsősorban hatályon kívül helyezi az összes, e tárgyban kiadott miniszteri rendeleteket. A rendelet így szól: A dohányárus köteles áruhelyiségét általában reggeli 7 órától esti 8 óráig nyitva tartani s ezen idő alatt úgy a hozzá anyagbeszerzés végett utalt árusokat, valamint a náluk megjelenő fogyasztó közönséget a kívánt anyaggal pontosan, gyorsan és készségesen kielégíteni. Vasárnap és szent István napján a kizárólagos dohányárusok reggel 9

órától déli 12 óráig, a nem kizárólagos dohányárusok pedig addig kötelesek üzlethelyiségeiket nyitva tartani s az eladást ott közvetíteni, a meddig főtüzletük nyitvatartására engedélylyel bírnak. Megengedem továbbá, hogy: 1. A katolikus vallást követő dohányárusok husvét, pünkösd, karácsony első napján és Urnapján; 2. az ág. hitv. ev., az ev. ref. és az unitárius vallást követő dohányárusok husvét, pünkösd, karácsony első napján, nagypénteken és áldozó csütörtök napján; 3. az izraelita vallást követő dohányárusok ujév két napján és a Jom-Kipur (engesztelő)napján; 4. a görög kel. román és szerb egyházak vallását követő dohányárusok a husvét, karácsony és pünkösd első napján üzlethelyiségeiket teljesen zárva tartsák. A rendelet most október hó 1-én lépett életbe.

— A gabonasziszik irtása. A m. kir. földművelésügyi miniszter szétküldötte a gabonasziszik irtásáról szóló illusztrált utmutatását. A gabonasziszik (egykes vidéken zsuzsok, árpaszuzsok, magtári zsuzsok is,) kis és karsu termetű, hosszú fejű bogár, melynek hosszúsága 3—4 mm., szélessége pedig 0.7—1 mm. Testszine sötét-barna. E bogár csak a magtárakban él. Lassu járasu és repülni nem tud, mert szárnyfedője alól a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén álhalottat színlel, de azután egy-két perc múlva ismét megmozdul. A gabonasziszik az egyes gabonaszemekben fejlődik, még pedig leginkább a buza-, az árpa-, a rozs- és a kukoriczában, — a zabban már ritkábban. Azonban csakis a magtárban elhelyezett magvakban lábon álló gabonában nem. A nösténye petéit úgy rakja a szemekbe, hogy rajtuk hosszúra nyulott fejével (ormányával)

illatuk volt virágainak.

Wieland dalolt, Bürger pedig utcai nótákat füttyült irásközben.

Hölderlein akkor költötte legmeghatóbb költeményeit, ha könnyezett.

Matthisson, az elégiai költő, legszebb műveit úgy írta, hogy holdvilágos tiszta estéken ablakához állt s szeméit a búvösen világított tájékon jártatá.

Kotzebue a vigjátékiró, úgy írta drámáit, mintha szinpadon lett volna. Eljátszotta valamennyi darabját. Beszéli róla, hogy midőn Sand megölte őt, s ő inogva a földre hullt, kis fia e szavakkal hívta az anyját:

— Nézd mama, a papa megint komédiát játszik.

Locke az angol bölcsész, rendszerint csak akkor fogott munkához, ha rablóhistóriákkal teletömte a fejét, s elsíratta egyik-másik szereplőt.

Ampère a (1775—1836) a matematikus és természettudós, csak úgy tudott dolgozni, ha szobájában fel- és alá sétált.

Mazerói francia író, gyertyavilágnál dolgozott még fényes nappal és nyár közepén is. Azt állította, hogy a napvilágtól majd meg vakul, s e miatt szelleme meg van zavarva.

Varilles ellenben csak napvilágnál írt, télen-nyáron egyaránt, s annyira ellenszenvezett a mesterséges fényvel, hogy ha társaságba kényszerült menni, csaknem állandóan behunyta a szeméit.

Mendelssohn csak fényesen kivilágított, fehér szőnyeges szobában tudott dolgozni.

melyek évszázadokon keresztül folyton hatással voltak a különböző nemzedékre egyaránt.

Először is mondjuk érdekes, másodsor pedig a külső körülmények rendszerint oly szoros összefüggésben állanak az illető egyéniségével, hogy igen sokszor éppen ezek az aprótekos vonások egészítik ki egyes szellemóriások egyéniségének jellemrajzát.

Ennélfogva, úgy hisszük, nem végzünk haszontalan munkát, ha olvasóinkat a következőkkel ismerteljük meg:

Schiller a nagy német költő rendszerint úgy dolgozott, hogy íróasztala polczán borsdorfi almákat tartott sok ideig, míg azok teljesen rothadásba nem mentek át.

Ezt a sajátosságos, átható szagot nem nélkülözhetette, s saját nyilatkozata szerint, oly hatással volt idegeire, hogy a legszebb gondolatait, gondolatainak bőségét és folyamatosságát egyenesen ennek a szagnak köszönhetette.

Göthe elbeszéli egy Eckermann-höz intézett levélben, hogy ez a szag kiállhatatlan volt a látogatókra nézve, s ő maga is ablakot nyitott, ha nem akart elájulni.

Schiller pedig anélkül nem bírt élni, s nem is dolgozhatott.

Goethe irásközben nagyon szerette, ha művészi szobrok voltak előtte s ismeretes, hogy amikor pl. „Iphagénia“-ját költötte, folytonosan egy antik női szobrot nézett.

Jean Paul munkaközben nagyon szerette az erős virágillatot. Ennélfogva valányszor csak írt, mindig virágokkal, csokrokkal volt körülvéve, s akkor írt legkönnyebben és legszebben, ha minél különbözőbb

